

Dragoviću podno Psunja stoje ruševine (bez apside) jednobrodne crkve (14×10,5 m). Kapela slične osnove (jednobrodna s polukružnom apsidom) otkrivena je ispod temelja tvrđave *Nehaja* u Senju. T. su se u Hrvatskoj, kao i u drugim eur. zemljama, oblicima kapela prilagođivali lokalnoj arhitekturi. Od tih skromnih romaničko-gotičkih kapela izdvajaju se ulomci visokogotičke arhitekture (kapiteli, rebra) nađeni u *Novoj vesi* u Zagrebu.

LIT.: I. Kukuljević, Priorat vranski sa vitezi templari i hospitalci sv. Ivana u Hrvatskoj, Rad JAZU, 1886, 81 – 82. — L. Dobronić, Viteški redovi templari i ivanovci u Hrvatskoj, Zagreb 1984. — Ista, Posjedi i sjedišta templara, ivanovaca i sepulkralaca u Hrvatskoj, Rad JAZU, 1984, 406. L. D.

TENŽERA, Veselko, novinar i književnik (Prozor, 10. II. 1942 – Zagreb, 20. II. 1985). Studirao komparativnu književnost i povijest umjetnosti na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Bio je književni kritičar u listu »Vjesnik« (1972–85). Pisao je i o lik. temama; objavljivao je članke o suvremenim hrv. umjetnicima (K. Angeli Radovani, M. Braut, Lj. Ivančić, E. Kokot, I. Kožarić, M. Šutej), o stripu (A. Maurović, Novi kvadrat) te monografije.

BIBL.: Miting, Zagreb 1978; Ivan Lovrenčić, Zagreb 1980; Erotizirane mumije, u knjizi: Dimitrije Popović, Zagreb 1980; Ivo Šebalj – crteži, tempere, pasteli, Zagreb 1983; Likovne teme, Zagreb 1993.

LIT.: I. Zidić, Predgovorni pogovor, u knjizi: V. Tenžera, Likovne teme, Zagreb 1993. R.

TENJA, naselje II od Osijeka. Tu je nađena ostava iz brončanoga doba. Jednokatni kasnobarokni dvorac bio je sjelo plemićke obitelji Adamovića. U dvorcu je veža s jakim stupovljem, a uz stubište je drvena klasicistička ograda. U park (egzotično drveće) Adamovići su prenijeli ant. spomenike; među njima je bio i spomenik posvećen riječnim bogovima Danuviusu i Dravusu, podignut kraj ušća Drave u Dunav (1947. prenesen u osječki muzej). Selo je teško oštećeno u agresiji na Hrvatsku 1991–92.

LIT.: D. Pinterović, Mursa za dinastije Severa, Osječki zbornik, 1960, 7, str. 32–34. — Praistorija jugoslavenskih zemalja, IV, Sarajevo 1983. — Cultural Heritage of Croatia in the War 1991/92, Zagreb 1993. A. Ht.

TEPLJUH, selo S od Drniša. Na brdu Gradini (Petrovac grad) i brijegu Maloj Orašnici ostaci prapov. gradinskih naselja utvrđenih suhozidinama. Na jednome od tih položaja vjerojatno se nalazilo prapov. naselje *Promona*. Rimska se pak *Promona* ubicira u podnožju tih uzvisina, gdje su pronađeni mnogi ant. ostaci. Pod brijegom Rustom, na položaju Čakljina, otkriveni su ostaci starokršč. trikonhalne crkve i memorije, te dijelovi kamenoga namještaja i ulomci rim. natpisa. Na položaju Mramorju nalaze se ostaci kasnosrednjovj. crkvice oko koje ima stećaka, a na vrhu brda Petrovca ostaci srednjovj. utvrđenoga grada ojačana kulama.

LIT.: F. Bulić, Promina (Promona), VJAH, 1886. — S. Zlatović, Topografske crtece o starohrvatskim županijama u Dalmaciji i starim gradovima na kopnu od Velebita do Neretve, SHP, 1896. — S. Gunjača, Kratak osvrt na prilike i rad muzeja u Kninu, ibid., 1949. — N. Cambi, Unpublished Excavations and Finds of Early Christian Period in Yugoslavia, Atti del IX Congresso Internazionale di Archeologia Christiana, Roma 1978. Z. Gu.

TESTEN, Janez Ambroz, slikar (Loka pri Mengešu, Slovenija, 31. VIII. 1897 – Zadar, 7. I. 1984). U red Male braće stupio 1920. u Dubrovniku pod imenom Ambrozije. Život provodi u dalm. samostanima; najdulje boravi u Kuni na Pelješcu (1929–39), potom u Krapnju (1939–61) i u samostanu Sv. Eufemije u Kamporu na Rabu (1967–83).

Premda slika od najranije mladosti, važnija djela stvara tek u kasnoj životnoj dobi. Zaokupljen je egzistencijalnim nedoumicama koje ispunjava iskustvima redovničkoga života (*Dolazi proljeće*, 1971; *Zvjerinjak*, 1975; *Ljudski vijek*, oko 1981). Slika kristološke i biblijske teme u životnim situacijama i stvarnu krajoliku. Premda se oslanja na neposredno promatranje, njegovo je slikarsko polazište često mrlja kao čista lik. senzacija (*San*, oko 1981). Maštovito i s udivljenjem slika biljni i životinjski svijet (*Blažena Ozana Katorska*, 1980). Naslikao je *Križni put* u Orebiću, Kamporu na Rabu i Brodarici kraj Šibenika. U njegovim se djelima uočava smjela uporaba boje i opće opredjeljenje za ekspresionizam (*Crveno more*, 1980; *Dvije duše razgovaraju*, 1981). Najviše mu odgovaraju pastel i vodene tehnike; veći dio opusa izveden je u gvašu, akvarelu, tušu, sepiji. Dojmljive crteže ostvaruje također olovkom, tušem i perom (*Tri sestre klarise*, 1980). — Retrospektivna mu je izložba priređena u Zagrebu 1989. Iste je godine u sklopu Zavičajnoga muzeja u Kamporu na Rabu otvorena Memorijalna zbirka fra Ambroza Testena.

LIT.: T. Maroević, Fratar sa zelenom bradom, Start, 26. XI. 1980. — I. Šimat Banov, Testen, Zagreb 1982. — K. Prijatelj i I. Šimat Banov, Fra Janez Ambroz Testen 1897–1984 (katalog), Zagreb 1989. R.

TEMPLARI, kapela Sv. Martina u Našicama

TEŠIJA, Josip, arhitekt (Osijek, 21. II. 1926). Studij arhitekture završio u Zagrebu 1954 (V. Turina). Nakon povratka u Osijek osniva projektni biro u kojemu radi do umirovljenja. Projektira zgrade različitih namjena, od kojih su važnije: proizvodna hala »Slavonije« (1959), upravna škola (1960), poslovna zgrada »Koteksa« (1960), vježbaonica Pedagoške akademije (1961), poslovna zgrada »Komora-Arhitekt« (1964), energana »Saponije« (1966), kemijski školski centar (1969), nastavno-športska dvorana »Zrinjevac« (1974), Poljoprivredni fakultet (1976), zdravstvena stanica (1976) te Dom željezničara (1980) — sve u Osijeku.

LIT.: Arhitektura u Hrvatskoj 1945–1985, Arhitektura, 1986, 196–199.

J. M. M.

J. A. TESTEN, *Dvije duše razgovaraju*. Krapanj, franjevački samostan

